

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

CDHO

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Universiteit van Amsterdam
Mevrouw prof. dr. G T M Ten Dam
Spui 21
1012 WX AMSTERDAM

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

[REDACTED]
[REDACTED]

Onze referentie
1049475

Bijlagen
1

Datum **27 JULI 2016**
Betreft Besluit macrodoelmatigheid wo bachelor oudheidwetenschappen

Geachte mevrouw Ten Dam,

Met de brief van 3 juni 2016, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 7 juni 2016, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de wo-bacheloropleiding Oudheidwetenschappen als bekostigde opleiding te verzorgen in Amsterdam. De opleiding is voorgesteld in het Croho onderdeel Taal en Cultuur en de studielast is door u bepaald op 180 studiepunten.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 11 juli 2016, kenmerk 2016/38, positief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs 2014 (hierna: Beleidsregel), heb ik besloten in te stemmen met uw voornemen om de wo-bacheloropleiding Oudheidwetenschappen als bekostigde opleiding te verzorgen te Amsterdam.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Beleidsregel leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan de voorwaarden a, b en c van artikel 6 van de Beleidsregel. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het advies van de CDHO.

Croho-procedure

Ingevolge artikel 6.2, zevende lid, van de WHW vervalt dit besluit indien de opleiding niet binnen 10 maanden na dagtekening van dit besluit is geregistreerd in het Croho. Registratie binnen die termijn is niet eerder mogelijk dan nadat de NVAO een positief besluit heeft genomen in het kader van de toets nieuwe opleiding. In verband met de geldigheidsduur van dit besluit adviseer ik u zo

Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij de minister/staatssecretaris van OCW, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO, Postbus 606, 2700 ML in Zoetermeer. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.bezwaarschriftenocw.nl

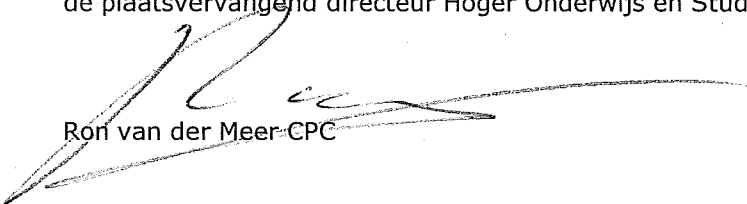
spoedig mogelijk bij de NVAO een aanvraag voor de toets nieuwe opleiding in te dienen.

Onze referentie
1049475

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de VSNU.

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de plaatsvervangend directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

Ron van der Meer CPC

CDHO

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de directeur Hoger Onderwijs & Studiefinanciering
drs. R. Minnée
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

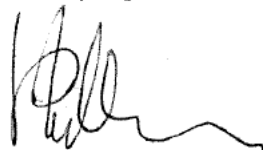
Geachte heer Minnée,

datum 11 juli 2016 Hierbij ontvangt u het advies van de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs inzake de aanvraag nieuwe opleiding van Universiteit van Amsterdam ten behoeve van wo bachelor Oudheidwetenschappen te Amsterdam.

onderwerp advies nieuwe opleiding wo bachelor Oudheidwetenschappen Universiteit van Amsterdam te Amsterdam De commissie hecht eraan te vermelden dat aanvrager kenbaar heeft gemaakt dat zij in september 2017 de opleiding Latijnse Taal en Cultuur als zelfstandig Croho-label zal opheffen. De commissie adviseert u te zijner tijd te verifiëren of de opleiding Latijnse Taal en Cultuur als zelfstandig label in het Croho is opgeheven.

ons kenmerk 2016/38 Ik verzoek u mij een afschrift van uw besluit toe te zenden.

bijlagen advies CDHO Ik ga ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd, met vriendelijke groet,

drs. P.M.M. Rullmann
voorzitter CDHO

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
mw. dr. M. Bussemaker
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Advies Geachte mevrouw Bussemaker,

Op 7 juni 2016 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO) het voornemen ontvangen van Universiteit van Amsterdam (UvA) om de wo bachelor Oudheidwetenschappen als bekostigde opleiding te verzorgen te Amsterdam. De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling van de aanvraag benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

datum
11 juli 2016

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van de UvA om de wo bachelor Oudheidwetenschappen als bekostigde opleiding te Amsterdam te verzorgen.

onderwerp
nieuwe opleiding
Universiteit van Amsterdam
voltijd wo bachelor
Oudheidwetenschappen
Amsterdam

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014, verder te noemen de Beleidsregel, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

ons kenmerk
2016/38

bijlagen
beoordelingskader

Omschrijving van de aanvraag

Het betreft hier een voltijd bacheloropleiding (Bachelor of Arts) van 180 EC die te Amsterdam zal worden aangeboden en wordt geregistreerd in het Croho domein Taal en Cultuur. De doelgroep van de opleiding bestaat uit vwo-leerlingen, zowel gymnasiasten als atheneumleerlingen. Secundair bestaat de doelgroep uit 'switch' studenten van de UvA en andere universiteiten en instroom vanuit hbo-opleidingen. Voor de opleiding worden geen nadere vooropleidingseisen gesteld. De opleiding wordt als 'joint programme' door de UvA en de VU verzorgd. Beide instellingen werken hiertoe samen binnen ACASA: het Amsterdam Centre for Ancient Studies and Archaeology. De keuzeruimte in de propedeuse (12 EC) en de postpropedeuse (30 EC) kan worden gevuld met bestaande modules binnen ACASA (Archeologie en prehistorie of Griekse en Latijnse Taal en Cultuur) of desgewenst buiten ACASA (bijvoorbeeld inleidingen Kunstgeschiedenis, Filosofie, Geschiedenis etc.). Daarnaast worden binnen ACASA intensieve basiscursussen aangeboden van 12 EC op het gebied van Grieks, Latijn en Akkadisch. De nieuwe opleiding biedt studenten een brede, geïntegreerde en interdisciplinaire benadering van de culturele geschiedenis van Europa, de Mediterrane wereld en het Nabije Oosten met de Oudheid als uitgangspunt. In de opleiding staan centraal: cultureel contact, cultuurconfrontatie en cultuuroverdracht in de Oudheid; het 'idee' Oudheid in politieke, morele, esthetische, educatieve en legitimerende zin; Cultuurhistorische en cultuurfilosofische reflectie op specifieke culturele fenomenen, processen en artefacten uit de Oudheid.

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

pagina 2 van 11 Aanvrager doet een beroep op criteria a, b en c in art. 6 van de Beleidsregel.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan de criteria a, b en c in art. 6 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium a Beleidsregel

In 2012 is de Amsterdam Academic Alliance ingesteld door de instellingsbesturen van UvA en VU met het doel de krachten van beide instellingen te bundelen. Het Amsterdam Centre for Ancient Studies and Archaeology (ACASA) is hiervan een voorbeeld. In de masterfase heeft deze krachtenbundeling in 2012 al geleid tot joint programmes op het gebied van Classics en Ancient Studies (onder het brede label Classics and Ancient Civilizations) en op het gebied van Archeologie. Beide instellingen hebben nu drie bacheloropleidingen op het gebied van klassieke talen en archeologie. De UvA heeft momenteel een licentie voor de bachelors Archeologie en prehistorie (isat: 56825), Latijnse Taal en Cultuur (isat: 56816) en Griekse en Latijnse Taal en Cultuur (isat: 56003). De VU heeft licenties voor de bacheloropleidingen Archeologie (isat: 56825), Griekse en Latijnse taal en cultuur (isat: 56003) en Oudheidkunde (isat: 56704). Het aanbieden van gezamenlijke programma's wordt door beide instellingen noodzakelijk geacht gezien de kleinschaligheid van de opleidingen in verhouding tot de bestaande onderzoeksinfrastructuur. Het voornemen van UvA en VU is derhalve binnen ACASA drie joint programmes aan te bieden, te weten twee disciplinaire bacheloropleidingen 'Griekse en Latijnse Taal & Cultuur' en 'Archeologie en prehistorie' en een derde, interdisciplinaire bacheloropleiding 'Oudheidwetenschappen'.

Vanwege de 'joint programmes' is het noodzakelijk dat het opleidingsaanbod aan beide instellingen symmetrisch is. Dit betekent voor de UvA twee formele wijzigingen. Ten eerste de realisatie van de voorliggende aanvraag Oudheidwetenschappen. Ten tweede zal in september 2017 de opleiding Latijnse Taal en Cultuur (LTC) als zelfstandig CROHO-label worden opgeheven. Dit aangezien de invalshoek en inhoud van Latijnse Taal en Cultuur in de nieuwe programma's terugkeert. Eveneens omwille van de symmetrie is de VU voornemens de naam van de opleiding Oudheidkunde om te zetten in Oudheidwetenschappen. Uitgaande van de verwachting dat de NVAO dit verzoek zal goedkeuren maakt de opleiding Oudheidwetenschappen materieel reeds deel uit van het bestaande hoger onderwijsaanbod. Desalniettemin heeft aanvrager de opleiding Oudheidwetenschappen vergeleken met bestaande opleidingen elders, dit mede in verbinding met de onderbouwing van de criteria (b) en (c).

De opleiding Oudheidwetenschappen is op cruciale onderdelen te onderscheiden van het bestaande wetenschappelijke opleidingsaanbod in het domein Taal en Cultuur. De onderscheidende kenmerken van de opleiding Oudheidwetenschappen zijn in het bijzonder: de interdisciplinariteit, met name de combinatie van materiële cultuur en tekst; het diachroon perspectief; de sociologisch-antropologische invalshoek op de (studie van de) Oudheid; de mogelijkheid om de culturen van het gehele Mediterrane gebied in samenhang te bestuderen, waarbij de traditionele grens tussen de Grieks-Romeinse wereld en het oude Nabije Oosten wordt doorbroken.

pagina 3 van 11 Zoals hiervoor is vastgesteld is aanvrager van mening dat op grond van het bestaan van de opleiding Oudheidkunde van de VU – die in de loop van 2017 zal worden omgezet in Oudheidwetenschappen – de opleiding Oudheidwetenschappen van de UvA materieel reeds deel uitmaakt van het bestaande opleidingsaanbod. Op grond hiervan concludeert de commissie dat hier sprake is van opleidingsaanbod dat reeds bestaat. Hiermee is voldaan aan criterium a van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium b Beleidsregel

Aanvrager doet een beroep op zowel een maatschappelijke behoefte als een wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Aanvrager onderbouwt de maatschappelijke met een verwijzing naar de activiteiten van het Regieorgaan Geesteswetenschappen in het kader van de taak van het Regieorgaan zorg te dragen voor de uitvoering het actieplan 'Meer goedopgeleide leraren in de schooltalen'. Dit Actieplan is op 15 mei 2014 gepubliceerd. In het Actieplan wordt opgemerkt dat de vacaturedruk in het voortgezet onderwijs voor de schoolvakken Duits en Klassieke Talen al jaren onverminderd hoog is en dat vooralsnog niets erop wijst dat dit de komende jaren vanzelf zal verbeteren. Het is daarom van groot belang om de aanwas van eerstegraads bevoegde leraren Duits en Klassieke Talen met voorrang te bevorderen aldus het Actieplan. In het Actieplan is de aanbeveling opgenomen om – naast de koninklijke weg naar het leraarschap via de monodisciplinaire taal- en cultuuropleidingen – de geesteswetenschappelijke faculteiten in staat te stellen om te werken aan verbreding van de universitaire route naar het leraarschap, te beginnen in de schooltalen. De opleiding Oudheidwetenschappen sluit nadrukkelijk aan bij deze aanbeveling: studenten die binnen deze opleiding kiezen voor een specialisatie Latijn zullen vanaf 2017 toelaatbaar zijn tot de tweejarige Educatieve master op het gebied van de Oudheid, die momenteel aan UvA en VU worden ingericht. Bachelors Oudheidwetenschappen - met specialisatie Latijn – kunnen hier een lesbevoegdheid Latijnse Taal en Cultuur (LTC) behalen. Over dit voornemen is door CDHO op 22 februari 2016 positief geadviseerd (CDHO dossier 2016/07a) en op 24 maart positief besloten door de minister van OCW. Op verzoek van de minister van OCW hebben de VSNU, het Disciplineoverleg Letteren-Geschiedenis en het Regieorgaan Geesteswetenschappen gezamenlijk een uitwerking van de nadere toekomstvisie op de talen gemaakt (disciplineoverleg Letteren-Geschiedenis, Regieorgaan Geesteswetenschappen en VSNU, Nadere toekomstvisie talen (deelrapport 1) d.d. 23 december 2015) Het eerste deelrapport is op 20 januari 2016 door de betrokken partijen aangeboden aan de minister van OCW. Op grond van bovenstaande argumentatie acht de commissie de maatschappelijke behoefte van dit voornemen aangetoond.

De wetenschappelijke behoefte baseert aanvrager op verschillende bronnen. Aanvrager verwijst onder meer naar de brief van de Minister van OCW (Kamerbrief Geesteswetenschappen, kwaliteit, bestuurscultuur en medezeggenschap d.d. 3 maart 2015, kenmerk 736806) waarin de Geesteswetenschappen als onmisbaar element binnen het stelsel van universitair onderwijs en onderzoek wordt aangeduid. Hierbij wordt verwezen naar de grote toegevoegde waarde voor andere disciplines bij de aanpak van de grote maatschappelijke uitdagingen van onze tijd, welke ' (...) in toenemende mate om een multidisciplinaire aanpak op het grensvlak van alfa, bèta en gamma studies (...) ' vragen.

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

pagina 4 van 11 Aanvrager geeft aan dat de voorliggende aanvraag, door de brede opzet en de focus op interdisciplinariteit, aansluit op de uitgangspunten van voornoemde Kamerbrief. Daarenboven sluit de opleiding ook aan bij wetenschappelijke ontwikkelingen op dit gebied in met name Angelsaksische landen. Hier is al eerder een omslag gemaakt van traditionele opleidingen in 'Classics' naar het daarnaast verzorgen van bredere studies met een cultuurhistorische en in een aantal gevallen ook diachrone aanpak (Classical Studies, ook wel aangeduid als 'Modern Classics', d.w.z. Oudheidstudies voor studenten zonder kennis van de brontalen). Op wetenschappelijk terrein zijn UvA en VU in ACASA verband de trekker van het DUDOC-ALFA programma voor Klassieke talen. Dit is een programma dat bevoegde VO-docenten en lerarenopleiders de mogelijkheid biedt om, naast hun baan in het voortgezet of hoger onderwijs, vier jaar lang een promotieonderzoek uit te voeren op het terrein van de vakdidactiek van de geesteswetenschappen. Voor DUDOC-ALFA heeft het Ministerie van OCW een budget beschikbaar gesteld waarmee 14 promotieprojecten zijn gestart op 1 september 2014. Een van de promotietrajecten is bijv. een vakdidactisch onderzoek naar de integratie van taal en cultuur in het vwo bij de klassieke talen.

Verder is hier van belang dat bij de onderzoeksgroepen binnen ACASA relatief veel promoties plaats per jaar plaatsvinden. Er worden veel tweede- en derde geldstroom-projecten verworven, waaronder een NWO Vrije Competitieprogramma dat is gebaseerd op de samenwerking tussen UvA en VU onderzoekers.

Daarnaast zijn veel (internationale) subsidies toegekend aan onderzoeksprojecten van Amsterdamse archeologen. De staf van de ACASA opleidingen aan beide universiteiten is sterk internationaal georiënteerd. Archeologen werken bijvoorbeeld in Europees verband in opgravingsprojecten.

De internationale zichtbaarheid van de ACASA-groep wordt verder versterkt door een zevental peer reviewed tijdschriften die door ACASA-stafleden worden geleid waaronder de serie Amsterdam Studies in Classical Philology en de serie Amsterdam Archaeological Studies.

Ten slotte sluit de opleiding Oudheidwetenschappen ook aan op het thema Individu en samenleving uit de NWO Wetenschapsagenda. Een aantal onderzoekers aan UvA en VU is als 'trekker' nauw betrokken bij de Zwaartekracht aanvraag 'Anchoring Innovation' van de landelijke klassieke onderzoeksschool OIKOS die in mei j.l. is ingediend bij NWO (zie de raakvlakken bij de vragen 46, 61, 63, 65, 66, 67 bij het thema Individu en samenleving: <https://vragen.wetenschapsagenda.nl/>).

Op grond van voorgaande argumentatie is aangetoond dat het voornemen voorziet in een wetenschappelijke behoefte.

De arbeidsmarktbehoefte is door aanvrager zeer nauwgezet onderbouwd. Het betreft hier vanzelfsprekend een meer indirecte toets, maar aanvrager heeft zich voorgenomen wel een duidelijk perspectief te schetsen naar welke masteropleiding afgestudeerde wo bachelors kunnen doorstromen en of sprake is van een arbeidsmarktbehoefte aan deze wo masterafgestudeerden. Deze vraag is complex aangezien de uitstroom uit de bacheloropleiding kan kiezen voor een zeer breed palet aan masteropleidingen en dientengevolge voor een nog breder geschakeerde uitstroom naar de arbeidsmarkt (na afronding masteropleiding).

Aanvrager verduidelijkt een en ander door een overzicht aan te reiken van mogelijke doorstroomrichtingen op masterniveau waaronder Classics and Ancient Civilizations, Archaeology, Literary Studies, Erfgoedstudies/Heritage and Memory Studies en varianten, Religiestudies en varianten, Filosofie, (Cultuur)Geschiedenis, Kunstgeschiedenis, Conservation and Restoration of Cultural Heritage,

pagina 5 van 11 Mediastudies en Communicatie- en informatiewetenschappen. Naast de doorstroom naar voornoemde disciplinaire masteropleidingen is, zoals onder maatschappelijke behoefte reeds is toegelicht, instroom in de educatieve master mogelijk. Vanaf 1 september 2017 zullen VU en UvA tweejarige educatieve masteropleidingen gaan aanbieden, onder ander in een joint programme van 'Classics'.

Door dit omvangrijke brede palet aan acht aanvrager het vrijwel ondoenlijk om een exacte kwantitatieve arbeidsmarktbehoefte weer te geven. Dit neemt niet weg dat sprake is van een aantoonbare kwantitatieve behoefte aan masterafgestudeerden die een bachelor Oudheidwetenschappen als vooropleiding hebben gehad. Aanvrager schetst deze op basis van onderzoeksgegevens van in het bijzonder ROA en SEO. Bovendien is hier van belang dat met de herordening van het opleidingsaanbod binnen ACASA in beginsel geen substantiële uitbreiding van de instroom en derhalve ook niet van de uitstroom (naar masteropleidingen, en later via deze opleidingen naar de arbeidsmarkt) is voorzien. Aanvrager acht hiermee de start van de opleiding Oudheidwetenschappen daarmee in hoge mate arbeidsmarktneutraal, daar alleen een groei in de totale instroom in de ACASA opleidingen een (theoretische) groei in de arbeidsmarktuitstroom tot gevolg kan hebben.

De relevante masteropleidingen zijn grofweg te scharen onder de door SEO (Studie & Werk, 2015) benoemde opleidingscategorieën: Overige talen & culturen, Overige Europese talen en culturen, Universitaire lerarenopleidingen, Geschiedenis en Taal, Literatuur en Cultuur.

Uit het SEO onderzoek blijkt dat de zoekduur naar een baan voor de gemiddelde academicus ligt tussen de drie maanden en een jaar (SEO p.30). De gemiddelde baanzoekduur van de eerste drie categorieën opleidingen is rond de 6 maanden. Voor de opleidingscategorieën Geschiedenis en Taal, Literatuur en Cultuur bedraagt de gemiddelde zoekduur respectievelijk ongeveer 8 en 9 maanden. Daarmee is de baanzoekduur vergelijkbaar met het landelijk gemiddelde voor academici. Uit de SEO statistieken blijkt voorts ook dat relatief veel Overige talen & culturen-studenten en Overige Europese Talen en Culturen-studenten direct een baan vinden op niveau. Het opleidingsdomein Archeologie is daarentegen een negatieve uitschieter. De baanzoekduur voor deze opleidingscategorie ligt boven de 15 maanden en grofweg 50% heeft een baan onder zijn/haar niveau (SEO p.21 en p.24). Door SEO worden ook de opleidingscategorieën verbonden aan de arbeidsmarktpositie per bedrijfssector. Uit de gegevens blijkt dat een aanzienlijk deel van afgestudeerden in de bovengenoemde opleidingscategorieën een baan zal vinden in de sector onderwijs of zakelijke dienstverlening (Statistische bijlage: tabellenrapportage academici, SEO Economisch onderzoek, Amsterdam juni 2015, p. 9). Het arbeidsmarktperspectief voor de disciplinaire opleidingen GLTC en Archeologie is dat een meerderheid van de alumni is een zeer specifiek aantal beroepen terecht komt (bijv. docent Grieks, Latijn of archeoloog).

pagina 6 van 11

Arbeidsmarktpositie bedrijfssector	Overheid	Onderwijs	Zakelijke dienstverlening
Europese Taal en Cultuur	3%	41%	19%
Taal, Literatuur en cultuur	14%	28%	25%
Overige talen & culturen	5%	22%	30%
Geschiedenis	19%	26%	27%
Archeologie	6%	50%	14%

Bron: Bewerking van tabel 7 uit Tabellenrapportage academici Studie & Werk 2015.

De verwachting is dat het arbeidsmarktperspectief van studenten Oudheidwetenschappen veel breder zal zijn. Daarbij is reëel te veronderstellen dat een verhoudingsgewijs groot aantal werkzaam zal zijn de zakelijke dienstverlening. Aanvrager verwijst vervolgens naar het rapport 'De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2020' maakt het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA). In het de ramingen van het ROA wordt onderscheid gemaakt in beroepsklassen, beroepssegmenten en onderliggende beroepsgroepen (ROA, p. 131, bijlage B). Aanvrager presenteert op basis van deze ramingen een tabel waarom een overzicht is opgenomen van de meest voor de hand liggende beroepsklassen daarmee verbonden beroepsgroepen waar alumni naar verwachting in terecht zullen komen. De lijst is samengesteld op basis van ervaringen en informele contacten met alumni van de diverse masteropleidingen van de Universiteit van Amsterdam. Daarnaast is ook gekeken naar de spreiding over branches/beroepsklassen en de meest waarschijnlijke beroepsgroepen daarbinnen.

Relevante beroepsklassen	Meest relevante beroepsgroepen binnen beroepsklasse
Pedagogische beroepen	Docenten hoger onderwijs en hoogleraren Docenten algemene vakken secundair onderwijs
Creatieve en taalkundige beroepen	Bibliothecarissen en conservatoren Auteurs en taalkundigen Journalisten
Bedrijfseconomische en administratieve beroepen	Bedrijfskundigen en organisatieadviseurs Beleidsadviseurs Zakelijke dienstverleners
Openbaar bestuur, veiligheid en juridische	Overheidsbestuurders Overheidsambtenaren
Dienstverlenende beroepen	Reisbegeleiders

In de onderstaande tekst duidt aanvrager de arbeidsmarktperspectieven voor beroepsgroepen waarin afgestudeerden Oudheidkunde naar verwachting werkzaam zullen zijn. Hierbij is gemaakt van gegevens uit het ROA-rapport 'De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2020'. Daarnaast is gebruikt gemaakt van onderliggende gegevens van een zestal beroepsgroepen die bij ROA zijn opgevraagd (ROA p. 48-50).

De uitbreidingsvraag voor de beroepsklasse 'Pedagogische beroepen raamt ROA op jaarbasis op 0,2% tot 2020. De vervangingsvraag in die periode raamt ROA op 2,5% per jaar. De verwachte uitbreidingsvraag tot 2020 is 3500 (0,6% p/j), de vervangingsvraag is nog veel groter namelijk 18.600 (2,8% p/j). ROA voorziet 22.200 baanopeningen tot 2020; de ITKB bedraagt 0,84 en krijgt de classificatie

pagina 7 van 11 'groot'. Deze bevindingen zijn ook in lijn met elders en in het veld gesignaleerde tekortkomingen aan (toekomstige) leraren klassieke talen in het voortgezet onderwijs. De eerstegraads docenten klassieke talen zijn bijv. opgenomen op de UWV lijst van beroepen met krapte op de middellange termijn (2017-2019). Zie hiervoor de publicatie: UWV, Welke beroepen bieden kansen, februari 2015, p. 8-9.

De uitbreidingsvraag voor de beroepsklasse 'Creatieve en taalkundige beroepen' raamt ROA op jaarbasis op 0,9% tot 2020. Gezien de recente bezuinigingen binnen de cultuursector kan deze werkgelegenheidsgroei als opmerkelijk worden beschouwd merkt ROA op. Echter veel personen met creatieve en taalkundige beroepen zijn juist werkzaam in een sector met een hoge uitbreidingsvraag, namelijk de specialistische zakelijke dienstverlening. De vervangingsvraag voor de beroepsklasse 'Creatieve en taalkundige beroepen' raamt ROA op jaarbasis op 2,5% tot 2020. Uit onderliggende gegevens blijkt dat de uitbreidingsvraag voor bibliothecarissen en conservatoren krimpt met 1,2%, maar hier staat tegenover dat door de vergrijsde samenstelling van deze beroepsgroep de vervangingsvraag zeer hoog is, 4,7% per jaar ofwel 2300 baanopeningen tot 2020. Voor de beroepsgroep journalisten worden vrijwel geen knelpunten gesignaleerd (ITKB 0,93). Niettemin zijn in deze beroepsgroep wel 6.500 baanopeningen die voortkomen uit een vervangingsvraag van 3,0% per jaar. Bij de beroepsgroep auteurs en taalkundigen is zowel een positieve uitbreidingsvraag (0,8% per jaar) als een positieve vervangingsvraag (2,9% per jaar) zichtbaar.

De perspectieven voor de beroepsklasse 'Bedrijfseconomische en administratieve beroepen' zijn gunstig, maar slechts enkele functies binnen deze beroepsgroep sluiten enigszins aan op het profiel van de bachelor Oudheidwetenschappen. Hetzelfde geldt voor de beroepsklassen 'Openbaar bestuur, veiligheid en juridische beroepen' en 'dienstverlenende beroepen'; binnen deze laatste groep is alleen de functies reisleader relevant.

Concluderend kan worden vastgesteld dat uit ROA data blijkt dat voor alle relevante beroepsklassen sprake is van een groei in de werkgelegenheid en een stijging van het aantal baanopeningen. Na wo techniek, economie en recht wordt volgens ROA de hoogste uitbreidingsvraag geprognosticeerd voor wo taal en cultuur (ITA score van 1,04 en de classificatie 'redelijk'). Voor een aantal voor de opleiding Oudheidwetenschappen relevante beroepsgroepen is dit specifiek geduid aangezien deze zijn gebaseerd op detailgegevens die door ROA beschikbaar zijn gesteld. Op grond van bovenstaande argumentatie is de commissie van oordeel dat een arbeidsmarktbehoefte is aangetoond.

Aangezien heeft aangetoond dat de bachelor oudheidwetenschappen beantwoordt aan een maatschappelijke en een wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte is voldaan aan criterium b.

Beoordeling criterium c Beleidsregel

Zoals onder criterium a is uiteengezet streven de Universiteit van Amsterdam (UvA) en Vrije Universiteit (VU) ernaar om gezamenlijke Centres of Excellence te ontwikkelen. De Amsterdam Academic Alliance was hiervan een resultaat en het Amsterdam Centre for Ancient Studies and Archaeology (ACASA) is een concrete uitwerking. In haar advies stelt de Review Commissie Hoger Onderwijs (RCHO) vast dat de UvA inzet op de kansen die samenwerking met de VU biedt op een versterking van de synergie en efficiency en op de kwaliteitsverhoging van het onderwijs. RCHO: "De commissie heeft waardering voor het AAA-initiatief, dat een

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

pagina 8 van 11 invulling mogelijk maakt van de door de Commissie Veerman nagestreefde processen van profilering en taakverdeling." (Reviewcommissie, definitief advies Universiteit van Amsterdam d.d. 24 september 2012, p.2).

De UvA heeft haar onderzoek georganiseerd in zeven (door RCHO als zwaartepunt aangemerkte) brede, interdisciplinaire (profiel) thema's: Transnational Law and Governance', 'Human Health', 'Cognition, Socio-Economic Behaviour and Neuroscience', 'Globalisation, Identity, Inequality and the Urban Environment', 'Communication and Information', 'Fundamentals of Natural Science' en 'Sustainable World. Deze interdisciplinaire thema's zijn uitgewerkt in vijftien onderzoekszwaartepunten. De Faculteit der Geesteswetenschappen participeert in drie zwaartepunten: Brain and Cognition, Cultural Heritage and Identity en Cultural Transformations and Globalisation. Hiervan zijn de tweede en derde rechtstreeks relevant voor het onderzoek binnen ACASA. Het archeologisch onderzoek aan de UvA en VU houdt zich bij uitstek bezig met issues op het gebied van Cultural Heritage en Identity. Aangezien de opleiding aansluit op een zwaartepunt in de prestatieafspraken, wordt aangenomen dat de aanvraag voldoet aan criterium c, tenzij naar het oordeel van de Minister reeds voldoende opleidingen in de vraag kunnen voorzien.

Vanaf 7 juni 2016 is op de site van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van de Universiteit van Amsterdam om de wo bachelor Oudheidwetenschappen als bekostigde opleiding te verzorgen te Amsterdam. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen bij de CDHO ingediend.

Aanvrager heeft voorzien in een helder overzicht van de instroom in het verwant opleidingsaanbod, dat door aanvrager in de vorm van twee tabellen aan de commissie is aangeboden. In de eerste tabel zijn de instroomgegevens opgenomen van de zes disciplinaire bacheloropleidingen die nu onderdeel uitmaken van ACASA. In de tweede tabel zijn de instroomgegevens van enkele andere deels inhoudelijk verwante opleidingen opgenomen. Het gaat hierbij om disciplinaire ACASA opleidingen die ook door andere instellingen worden aangeboden, een brede opleiding (Taal en cultuurstudies) en een multidisciplinaire opleiding (Oude Culturen van de Mediterrane Wereld).

De totale instroom in de ACASA opleidingen laten tot 2015/16 feitelijk een stabiel beeld zien van rond de 60-65 instromers. Het lopende studiejaar laat voor de totale instroom in de ACASA bacheloropleidingen een dip in de instroom zien van 61 naar 40. Deze daling in de instroom doet zich vooral voor bij de huidige ACASA opleidingen Archeologie, Archeologie en prehistorie en LTC voor. De aanvragende instelling geeft aan dat deze daling op zichzelf aansluit bij de universiteitsbrede daling in de instroom van circa 10%. Voorts sluit aanvrager niet uit dat de negatieve publiciteit rond de Faculteit der Geesteswetenschappen heeft bijgedragen aan een afname van het aantal aanmeldingen.

pagina 9 van 11

Archeologie en prehistorie (56825)	UvA	19	22	18	9
Archeologie (56703)	VU	10	16	10	6
Griekse en Latijnse taal en cultuur (56003)	UvA	11	10	14	12
Griekse en Latijnse taal en cultuur (56003)	VU	1	5	3	6
Latijnse taal en cultuur (56816)	UvA	2	4	8	1
Oudheidkunde (56704)	VU	22	9	8	6
Totaal ACASA opleidingen		65	66	61	40

Bron: Databestanden ACASA (UvA / VU)

Griekse en Latijnse taal en cultuur (56003)	Leiden	57	47	37	57
Griekse en Latijnse taal en cultuur (56003)	Radboud	14	14	29	16
Griekse en Latijnse taal en cultuur (56003)	RUG	16	14	11	12
Archeologie (56703)	Leiden	70	87	67	66
Archeologie(56703)	RUG	31	20	27	17
Taal en cultuurstudies (56801)	UU	156	299	233	191
Oude Culturen van de Mediterrane Wereld (56123)	Leiden	32	14	16	20
Totaal overige bacheloropleidingen		376	495	420	379

Bron DUO: Open onderwijsdatabestanden HO

Mede gelet op bovenstaande ziet aanvrager de daling naar 40 instromers binnen de ACASA opleidingen niet als een trendbreuk. Op grond van een realistisch onderbouwde schatting verwacht aanvrager dat de drie joint programmes binnen ACASA zich zullen herstellen van de dip in 2015-2016 met een instroom van circa 60-65 studenten en een verwachte verdere groei in de periode 2018-2020. Deze schatting is gebaseerd op een door aanvrager – en door onderzoeksbureau Hobéon ondersteunde - enquête onder met name 5-gymnasium leerlingen van een aantal toeleverende middelbare scholen (I. van der Hoorn, *Rapport interessepeiling wo-bacheloropleiding Antieke Culturen (werktitel)*, Den Haag, Hobéon 2016). Dit leidt tot een geprognosticeerde instroom vanuit gymnasia in Noord-Holland op 27 scholieren. Daarnaast wordt op basis van historische cijfers van de ACASA opleidingen geschat dat circa 5 studenten uit de secundaire doelgroep (switch en hbo'ers) zullen instromen. Op basis van de interessepeiling en de historische cijfers schatten de onderzoekers de instroom op 32 scholieren. De onderzoekers achten op termijn een instroom van 40 à 50 scholieren niet ondenkbaar doordat de opleiding ook instroom van buiten de provincie Noord-Holland en instroom van atheneum scholieren zal aantrekken (Hobéon, 2016, par. 4). Deze taxatie komt de commissie realistisch voor.

Met betrekking tot de arbeidsmarkt is sprake van een aantoonbare kwantitatieve behoefte aan masterafgestudeerden die een bachelor Oudheidwetenschappen als vooropleiding hebben gehad. Bovendien is hier van belang dat met de herordening van het opleidingsaanbod binnen ACASA in beginsel geen substantiële uitbreiding van de instroom en derhalve ook niet van de uitstroom (naar masteropleidingen, en later via deze opleidingen naar de arbeidsmarkt) is voorzien. De commissie acht hiermee aangetoond dat het voornemen geen negatieve effect zal uitgaan op het bestaande verwante opleidingsaanbod. Hiermee is de ruimte voor dit nieuwe aanbod aangetoond.

De inbedding in de kennisinfrastructuur is aangetoond. De nieuwe opleiding Oudheidwetenschappen kan niet los worden gezien van de nieuwe programma's van GLTC en Archeologie en prehistorie, die door UvA en VU samen, eveneens

CDHO

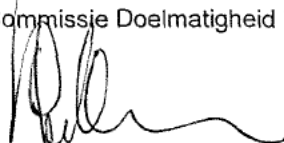
**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

pagina 10 van 11 als joint programmes, zullen worden verzorgd binnen ACASA. De drie nieuwe programma's worden verzorgd door stafleden van UvA en VU, op basis van een over het geheel genomen gelijke inzet, waarbij rekening wordt gehouden met de specialisaties en beschikbaarheid van stafleden. De nieuwe programma's zijn in nauw overleg met de stafleden ontworpen, waarbij de specifiek Amsterdamse specialismes van de stafleden een belangrijke rol spelen. De complementariteit van onderzoekspecialismen aan UvA en VU zorgt voor een verrijking van expertise in de joint programmes.

Op grond van het bovenstaande is de commissie van mening dat de aanvraag voldoet aan criterium c.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann
voorzitter

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding

Aan de hand van de in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 6 van deze Beleidsregel alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a, b en c.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat uitbreiding van het landelijk aanbod met de nieuwe opleiding noodzakelijk is en dat de vernieuwing niet kan worden gerealiseerd binnen het landelijk bestaande opleidingsaanbod.

Volgens criterium b heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium c dient het instellingsbestuur aan te tonen dat er in het landelijk onderwijsaanbod ruimte is voor de opleiding. Indien de voorgenomen opleiding aansluit op zwaartepunten die de instelling heeft vastgelegd in de prestatieafspraken¹, wordt aangenomen dat is voldaan aan criterium c, tenzij naar het oordeel van de Minister reeds voldoende opleidingen in de behoefte kunnen voorzien.

¹ In de beschikkingen tot toekenning van de prestatiebekostiging heeft de Minister geen uitspraken gedaan over de doelmatigheid van eventueel in het voorstel aangekondigde nieuwe opleidingen of vestigingsplaatsen.